

Plenum

Torsdag 2.4.2020 kl. 16.02—22.05

3.2. Muntlig fråga om tillräckligheten av skyddsutrustning under coronavirusepidemin (Sari Sarkomaa saml)

Muntligt spörsmål MFT 44/2020 rd

Muntlig frågestund

Talman Matti Vanhanen: Ledamot Sarkomaa.

Debatt

16.13 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa herra puhemies! Tehy on juuri kertonut, että henkilöstöä kehoitetaan säästämään suojaimia ja myöskin olemaan noudattamatta ja toimimaan vastoin ohjeita. HUSille varmuusvarastoista toimitetut suojaimet ovat olleet osin vanhentuneita, THL on kertonut suojainpulan jarruttavan koronatestausta, ja kotihoitoon on jopa annettu ohje käyttää huivia suojaimena. Kysyn: miten on mahdollista, että hallitus sanoo suojaruustetilanteen olevan hyvä? Hallituksen tilannekuva näyttää olevan rajussa ristiriidassa kentän toimijoiden viestin kanssa. Kysynkin: voitteko te, hallitus, vakuuttaa, että suojaruusteet varmasti riittävät koko epidemiaan, että suojaruusteita riittää sairaaloihin ja kotihoitoon ja niitä on myös riittävästi etulinjassa toimiville poliiseille? Tämä on aivan välttämätöntä, jotta voimme turvata arvokasta työtä tekevän henkilöstön terveyden ja hengen, samoin tämä on välttämätöntä potilaiden suojaamiseksi. Moni on todella huolissaan, ja kysynkin: onko nyt tapahtumassa vastaava vakava virhe kuin Helsinki-Vantaan lentokentän osalta tapahtui?

16.15 **Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä samaa viestiä tulee myös meille hallitukseen, mitä edustaja Sarkomaa tässä nosti esiin: kentällä on huoli näiden suojaruusteiden riittävydestä.

Me olemme varautuneet suojaruusteiden osalta meidän voimassa olevan pandemiasuunnitelman mukaisesti ja olemme avanneet nyt nämä Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot näiden suojaruusteiden osalta ja toimittaneet sieltä näitä suojaruusteita kaikille erityisvastuualueille, kaikkiin sairaanhoitopiireihin. Me myöskin tarkkailemme päivittäin tätä tilannetta kentällä. On aivan päivänselvää, että terveydenhuollon henkilökunta on siellä etulinjassa ja me haluamme suojella heitä ja heidän terveyttään. Me hankimme nyt jatkuvasti lisää myöskin näitä suojaruusteita kansainvälisiltä markkinoilta, mutta näiden suojaruusteiden valmistus on aloitettu myöskin täällä kotimaassa. Me teemme kaikkemme, että näitä suojaruusteita riittää.

On tietenkin myös tärkeää, että ympäri maata sairaanhoitopiireissä [Puhemies koputtaa] näitä suojaruusteita käytetään tarkoituksenmukaisesti.

Punkt i protokollet PR 44/2020 rd

16.16 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Huoli on todellakin vakava, ja kysyn nyt: voitteko te luvata, että te perutte tämän ohjeen, että kotihoitossa pitäisi käyttää omaa huivia suojaimeksi? Tämä on herättänyt vakavaa huolta siitä, että eikö tässä vaiheessa epidemiaa voida turvata riittäviä suojaimia henkilöstölle.

Sairaanhoitajaliitto ja Tehy ovat vakavasti olleet huolissaan suojainpulasta mutta myös hyvin ristiriitaisista ohjeista. Päivittäin esimerkiksi kotihoitoon on annettu aivan erilaisia ohjeita, ja pahimmillaan ministeri Kiuru antoi samana päivänä kahdet erilaiset ohjeet kotihoitoon, ja tämä on johtanut siihen tilanteeseen, että kentällä ei tiedetä, minkälaisia ohjeita noudatetaan.

Kysynkin: onko tarkoitus nyt kuulla Tehyn ja Sairaanhoitajaliiton ääntä ja selkeyttää sitä ohjeistusta, jota kentälle annetaan? Ja kysyn vielä: kun kunnat ovat huolissaan siitä, riittävätkö suojaimet, kun on tullut tärkeä ohje, että jokaisella kotihoidon käynnillä, ympärivuorokautisessa hoivassa, asumispalveluissa [Puhemies koputtaa] pitää käyttää suojaimia, niin saavatko kunnat nuo suojaimet? Kun annoitte ohjeen, ministeri Kiuru, niin varmistitteko, että suojaimet riittävät myöskin sinne kuntiin? Se on aivan välttämätöntä [Puhemies koputtaa] riskiryhmien suojelemiseksi.

16.17 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt, edustaja Sarkomaa, on päätettävä eduskunnassa, kumpi on linja. Hallituksella on linja, joka on se, että kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa olevat asiakkaat ansaitsevat sen, että heitä suojellaan. Tämä linja on kova, tiedän sen. Se tarkoittaa sitä, että alueella ollaan hädässä siitä, riittävätkö suojaimet, jos epidemiaviikot jatkuvat näin. Se on aivan selvää. Mutta nyt on kysymys siitä, riittävätkö Suomessa tehohoitopaikat, jos meiltä pettää suojaus sekä tehostetun palveluasumisen että kotihoidon suhteen. Olen ajatellut, että ihmisten terveyden ja hengen suojeleminen on niin tärkeä asia, että me teemme sen, että me suojelemme näitä kotihoidon asiakkaita, ja siitä on pidettävä kiinni. Tiedän, että me pyydämme paljon. Nyt kentällä on järjestettävä — niin kuin tässä edustaja [Puhemies koputtaa] Pekonen totesi — suojaimet niin, että niitä riittää myös kotihoitoon.

16.18 Saara-Sofia Sirén kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilahduttavaa kuulla pääministerin suusta, että hallitus on kiinnostunut muiden ryhmien ehdotuksista ja suhtautuu avoimin mielin niihin ratkaisuehdotuksiin, mitä myös opposition suunnalta tulee. Kokoomus on esittänyt ratkaisuja hallituksen käyttöön niin yritystoiminnan turvaamiseksi, työpaikkojen pelastamiseksi kuin lasten ja nuorten oikeuksien turvaamiseksi tässä kriisitilanteessa.

Näistä suojaimista: Kansainvälinen kysyntä kasvaa koko ajan samassa suhteessa kuin täällä Suomessakin, ja huoli on kova siitä, että suojavarusteita riittää kaikille tarvitsijoille. On huoli myös siitä, että valmiusvaraston ovet on jo avattu ja osa sieltä saaduista varusteista on jo vanhentuneita. Miten hallitus aikoo turvata näiden varusteiden riittävyyden, ja millä tavalla tätä kansainvälistä kysyntää turvataan myöskin tänne Suomeen?

16.19 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy heti alkuun todeta, että meidän huoltovarmuusvarastot ovat kansainvälisestikin poikkeuksellisia. Muissa maissa ei tällaisia varastoja ole, ja siitä syystä muualla maailmassa useissa maissa ollaan jo todella pulassa näiden suojavarusteiden kanssa. Kun me katsomme uutisia päivittäin, me saamme lukea, kuinka suojavarusteet ovat loppu-

Punkt i protokollet PR 44/2020 rd

neet jo monista maista. Meillä niitä edelleen varmuusvarastoissa on tälläkin hetkellä, mutta kuten edustaja Sirén totesi, kansainvälisiltä markkinoilta me yritämme jatkuvasti ostaa lisää kotimaahan näitä suojavarusteita, ja tällä viikolla pitäisi jo ensimmäisen kuorman tänne saapua.

Mitä tulee näihin vanhentuneisiin suojavarusteisiin, kirurgisiin maskeihin, niin oli tiedossa, että edellisen pandemian ajalta meille on jäänyt varastoon myöskin vanhentunutta materiaalia, joka on tarkastettu, testattu ja tutkittu, että se on käyttöön sopivaa. Uutisissa on liikkunut myöskin tietoja, [Puhemies koputtaa] että HUSissa olisi käytössä Huoltovarmuuskeskuksesta toimitettuja, vuonna 2012 vanhaksi menneitä suojavarusteita, mutta tämä ei pidä paikkaansa. Niitä ei ole toimitettu Huoltovarmuuskeskuksesta tämän epidemian aikana.

Puhemies Matti Vanhanen: Sekä kysyjät että ministerit, teillä on kellot siinä edessä. Seuratkaa niitä. On minuutin aikaraja.

16.21 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä niin kuin perusongelma on se, että se viesti, mikä tulee kentältä, on eri kuin mitä te kerotte. Uskon, että teillä on halu löytää ratkaisu tähän suojavarustekysymykseen, mutta esimerkiksi eilen erään yliopistollisen sairaalan syöpäosastolta potilas kertoi, että henkilöstö oli siellä ilman suojavarusteita — eli nämä eivät kohtaa, ja tämä asia täytyy saada kuntoon.

Sitten toinen asia on tämä testaaminen. On hyvä, että hallituksella on nyt tavoite ja työ käynnissä, että testaamisen määrää nostetaan. Ehdottaisin kuitenkin, että me ottaisimme tähän vielä kunnianhimoisemman otteen. Testaaminen on polku ulos tästä kriisistä. Testaaminen mahdollistaa sen, että ne ihmiset, jotka ovat sairastaneet, voivat palata töihin ja normaalielämään, ja tämä on taas polku sille, että yritykset pääsevät toimimaan ja työpaikalla työt jatkuvat, ja päästään eristämään myöskin ne ihmiset, jotka ovat taudinkantajia. Nyt ehdotan, että otetaan paljon kunnianhimoisempi ote yhdessä. Yksityisellä sektorilla on paljon käyttämätöntä kapasiteettia, yliopistoilla on paljon käyttämätöntä kapasiteettia. [Puhemies koputtaa] Testataan jokainen Suomessa sitä tarvitseva. Voitaisiinko tämä strategia nyt muuttua?

16.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oletan, että meillä on sitten sama strategia, koska tuo strategia on myös hallituksen strategia, ja näin, että myös edustaja Orpo sitä julkisuudessa peräänkuulutti. Me nostamme jatkuvasti testauskapasiteettia. Päivä päivältä on menty nimenomaan siihen suuntaan, että saadaan koko ajan tätä kapasiteettia nostettua. Me olemme kartoittaneet ne yritykset, jotka voivat olla meillä apuna ja tukena tämän testausprosessin eri vaiheissa. Me olemme myöskin kartoittaneet korkeakoulukentän mahdollisuuden tulla talkoisiin mukaan, siinä ministeri Kosonen on tehnyt tärkeää työtä. Tällä keinovalikoimalla, joka meillä on, me pääsemme jo siihen, että hyvin nopeasti me saamme jälleen kaksinkertaistettua tämän nykyisen kapasiteetin, joka on tällä hetkellä 2 500 päivässä. Ongelma on se, että me emme hyödynnä edes kaikissa sairaanhoitopiireissä ja kaikilla alueilla tätä päivittäistä maksimikapasiteettia. Tältä osin nimenomaan tämä teidän linjanne on myöskin tämän hallituksen linja. [Puhemies koputtaa] Mitä nopeammin ja mitä suuremmalla volyymilla saamme testausta tässä maassa eteenpäin, sitä paremmilla vesillä me olemme.

Punkt i protokollet PR 44/2020 rd

Frågan slutbehandlad.